

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak :

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer : Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos :

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó : Papp György, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadóhivatal : Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Iparfejlesztés, iparpártolás.

Magyarország századok óta ki van szolgáltatva idegen országok iparának. De a kizsákmányolásnak nyomasztó érzése sohasem nehezedett súlyosabban ránk, mint épen a közelebbi években. Városaink alsóbb néposztályai épen csaknogy élnek napról-napra ; földmivelő népünk sorsát eléggé jellemzik az Áltöld munkás népének forrongásai. Az állam roskadozik háztartásának terhei alatt s egyelőre nem is igen van kilátása, hogy pénzügye egyhamar kedvezőbb helyzetbe jusson. Az állam és a polgárai abban teljesen meg egyeznek, hogy épen csak tengődnek és éhen nem halnak.

Honnan reméljük az új erőforrásokat ? A földműveléstől nem várhatunk segítséget, hiszen ma már gazdaközönségünk is hova-tovább szegényedik, sőt a földet is elveszíti lába alól. Kereskedésünkben hiányzik a nagyobb vállalkozó kedv és élelmesség. A helyett, hogy a magyar föld termékeit idegen országokba szállíthatná, épen ellenkezőleg idegen országok, legfőképpen Ausztria iparcikkeivel árasztja el országunkat s így a magyar föld fölöslegét, sőt fölöslegénél is többet juttat ki az országból.

Igazi erőforrásunk tehát csak az ipar lehetne, ha ugyan nagy iparunk volna. A földműveléssel karöltve az iparnak kellene boldoggá és vagyonossá tennie az ország népét. Igen ám, de ezen cél elérésére ipart kellene teremteni. A kormány és a közönség egy része meg is mozdultak és tettek is egy néhány kezdő lépést iparunk felélesztésére, azonban a magyar társadalom nagy tömegét a kérdés fontossága nem hatotta át még eléggé. Sőt szinte félni lehet, hogy ez a mozgalom is nem lesz-e hasonlatos más nagy neki-buzdulással kezdett vállalatokhoz, melyek az első felhevülés lecsillapodásával elbuktak. A hirlapírásnak, napról-napra a fülébe kellene kiáltania a magyar közönségnek : „Talpra magyar, ne feledkezzél meg fennmaradásodnak egyik fő tényező-

jéről !” A magyar társadalomból hiányzik az egy bizonyos célért való erős, ha kell, évekig tartó kitartás és erőfeszítés. Tudnánk-e mi oly erőszakosak és összetartók lenni a magyar ipar érdekében, mint pl. osztrák szomszédaink, a kik gyűlésezéseikkel, obstruálásukkal, összetartásukkal kivítették, hogy a szegényebb magyar felemelt quotát fizessen ? Nem !

Mi kitartó erőszakolással nem kényszerítjük a kereskedőt, hogy magyar cikkeket tartson, ha t. i. az illető, tőlünk keresett áruból magyar gyártmány is létezik. Kényeskedésünk és feletszigazott igényünk nem engedi, hogy az idegennél a talán egy hajszállal gyengébb hazait vegyük. Ha meg drágább a hazai, az árt sokalljuk. Pedig hát hogyne volna drágább, ha jobb !

De ne vádoljuk csupán a közönséget. Hadd üljenek sort a vádlottak padján kereskedőink ! A közönség utoljára is azt a cikket kénytelen megvenni, melyet a kereskedő tart. Ámde kereskedőink kétségbeesnének, ha Bécs, Brünn, Prága, Braunau stb. nélkül meg kellene lenniök. Vajjon hallották-e hírét a magyar gyáraknak is ? Vajjon rendelték-e vagy egyszer magyar készítményt is ? Vajjon ajánlották-e közönségüknek a magyar ipar termékeit ?

Nem tudom másnak is vannak-e, de nekem szomorú tapasztalataim vannak ebben a tekintetben. Az eszmezavarodásnak kétségbeejtő jelenségeivel találkozhatni iparosaink és kereskedőink egy részénél. Egyszer egy kereskedőt kérdeztem, hogy miért tart a boltjában osztrák gyártmányú gyújtót, hiszen a magyar gyárak eleget termelnek. „A tiszték a magyar gyújtót nem veszik,” volt a felelet. Tudunk-e mi oly követelő pártolói lenni a magyar iparnak, mint az osztrák tiszt az osztrák iparnak ? De ha minden kereskedő egy értelemmel magyar gyújtót tartana, vajjon Bécsből rendelnék-e a tiszt urak a gyújtót ?

Az ezredéves kiállítás alkalmával találkozom Budapesten egy fehérvári kereskedővel. „Mit csinál itten kedves N. ur ?” — Megnéztem a

kiállítást, most pedig megyek Bécsbe vásárolni. A kiállítás fénye és gazdagsága nem tudta rávenni a mi kereskedőnk, hogy legalább mutatónak hozzon Pestről az ő közönségének egy végkelmét. De mikor hazaérkezett s értesítette a közönséget visszatéréről, csalogatónak Bécs és más városok mellett ott szerepelt Budapest is.

A multkor betérek egy üzletbe. Az üzlettulajdonos több szöveget elém rak, hogy válasszak. „Ez hazai ?” kérdem tőle egyre rámutatva. „Igen, hazai.” Már javában örvendett a lelkem, hogy nálunk is már ilyen jó holmit tudnak készíteni. De hamar lehült a lelkesedésem, mert emberem még sem tudta eltitkolni, hogy „*azaz hogy brünni.*” A mi iparosaink és kereskedőink tehát ha üzleti érdekük kívánja, hajlandók még a haza és külföld fogalmát is összezavarni.

Nem, így nem lehet hazai ipart teremteni. Valameddig kereskedőinknek Bécs és a többi osztrák városok közelebb esnek Pestnél, Zsolnánál, Késmárknál, Brassónál, Seps-Szent-Györgynél stb., addig a magyar ipar fellendüléséről szó nem lehet.

Ha iparpártolásra van szó, ne feledkezzünk meg a mi iparosainkról-se. Mily fényes helyzetet tudnánk teremteni a mi cipészeinknek, szabóinknak, ha lustaságból és kényelemszeretetből nem futnánk mindjárt a készruha-raktárba, a mödlingi cipőgyár raktárába. Öt év alatt mindegyik iparos polgártárs házat vehetne magának !

Nem hallgathatom el, hogy iparosainknak is másoknak kellene lenniök. Pontosság, jó munka, szavatartás sok vevőt elcsábítana a készen álló ruhaneműek vételétől. Azonban tegyék a kezüket a szívére iparosaink s vallják be, hogy a feljebbi erények csak nagyon kevés emberben vannak meg. E miatt igazán elmondhatjuk, hogy Bécs vagy Párizs közelebb vannak, mint a főtérhez városunknak bármelyik ucczája. A míg sok iparosembertől kierőszakolsz valamely munkát, addig talán Amerikából is megkaphatod.

Nem tartom szükségesnek tovább rakni szót

T Á R C Z A

Egy sziv története.

A gyászoló család visszatért a temetőből. Mindössze hárman voltak : apa, anya és leány. Vörösré sirt szemlél ijesztően villogott ki a sápadt arcából. A lefüggönyözött sötét szalon egyik sarkába húzódott az anya és melléje a 14 éves, most már egyetlen és legkedvesebb leány. Az apa összefont karokkal állt egy helyen és merev tekintettel nézett a semmibe. Minden csupa szomorúság, bánat és kétségbeesés. A sötét szoba, a hatalmas, ódon, faragott butorok, a lefüggönyözött tükrök, mind ijesztően komor hatást tesznek a szemlélőre. Még az is csupa fájdalom és kétségbeesés, a mint az anya a legnagyobb szeretettel, imádatlalt magához szorítja megmaradt leányát. Hisz most erre fordítja minden szeretetét, melyet eddig kettejük között megosztott, ez lesz életének célja, vigasza, mindene.

— Milyen egyedül vagyunk most és előbb még mennyien voltunk ! zólat meg a leány, nem is sejtve, hogy egyszerű szavaival, mily nagy igazságot mondott.

— És ezentúl mindig így leszünk zokog az anya. — Nagypapa még nem jött meg ? pedig hogy vártuk és hogy várta ő is utolsó percében . . .

Az apa odajön, átöleli a két síró teremtetést, legdrágábbjait és a kemény katona, az élet küzdelmeiben megedzett férfi órák hosszáig elsír, mint egy gyermek. Majd fölgrrik és mellét verve, vad, szenvedélyes han-

gon kiáltja : — Én vagyok az oka, én vagyok az oka ! . . .

Az előszobában lassu, kopogó lépések, hallatszanak, és a küszöbön megjelenik a fájdalom és évek sulya alatt megtört öz nagytya. Egy pillanat s mindhárman az öreg nyakán függnek hangos zokogással. Mert ilyen a fájdalom : akár új bánat jó számára, akár vigasztalás, az csak siralomra, új siralmat hoz. —

— Későn jöttem ? kérdi az agg.

— Későn ! sikolt az anya és ájultan omlék apja lábai elé.

Az eszméletlen nőt magához térítik és az apa fájdalomtól megtört hangon elkezd a legszomorubb elbeszélést, mely számáralétezik e világon, leányának halálát.

Klára minden áron színesznő akart lenni. Olyan, mint nagy névrokona, ki a népszínház deszkáin bódítja a férfi szíveket ; vagy talán még nagyobb. Álmaiban gyakran látta maga előtt az ezerfejt közönséget, a mint örülként tapsol és kedvencét virágsírba temeti. Es ez a kedvenc ő volt. — Tehetsége volt hozzá ; ha énekelte, az ablak alatt mindenki megállott, hallgatni az isteni hangokat, melyek a boltozatos szájüregből minden megerőltetés nélkül előtörttek.

Ha tánczvigalomba ment, egész kör képződött körülötte és bámulták kecses, hajlékony termetét, gyors mozdulatait, apró kis lábait. A fiatalság törte magát érte, de ő egyik iránt sem mutatott semminemű vonalmat. Az ő ideálja, mely felé állandóan fordította ibolyakék szeméit, fönn trónolt magasán, elérhetetlenül az Olymp tetején ; az ő szeretője az egyik muza volt — a legcsalább.

Klára vágyainak megdönthetetlen akadálya atyjának akarata volt. Mikor először említette, hogy színészni akar lenni, nevetett rajta.

— Te akarnál színészni lenni kicsikém ? Aztán mit tudsz ?

Ilyenkor Klára a legkomolyabban oda állt a zongora elé, csinos pukkedlit vágott és bemutatta „művészetét” a t. cz. közönség előtt.

Népdallal kezdte és operettel végezte. Aztán segített neki a kis nővére, majd apa kísérté szép baszus hangon és végre az egész család vigan énekelte a kis Alamuszi meg a Nebántavirág kedves kuplét.

Ilyenkor mindannyian boldogak és meglegedettek voltak. De még sem miud ! Maga a főszereplő csak boldogtalanságot érzett. Lassanként teljesen meggyűlke-rezett benne az eszme : színészsnővé lenni. De az apa hallani sem akart róla, sőt utóbb még az említést is megtiltotta.

Klára magába zárta bánatát és mialatt vidám dalokat vidám képpel énekelte, szüntelenül rögeszméjére gondolva, lassan hervadt a lelki baj alatt. — Végre ágybadólt és magas láz gyötörte. Orvos, szülő, nővér basztalan álltak ágya fölött, szenvedésein nem segíthettek. Egy este Klára minden átmenet nélkül kijelentette, hogy jobban érzi magát. Csakugyan magányosan felöltözködött és sétált alá és föl a szobában. Koromfekete haja, ragyogó, lázban égő szemei csodálatosan illettek halovány arczához.

Gyönyörű nyári este volt : az ablakon friss enyhe levegő tódult be, a csillagok nyájasan mosolyogtak le a földi lakásra.

Klára zongorához ült és egy szomorú, igen szo-

szó mellé. Ebben a kérdésben mindenkinek, a ki Magyarország polgára, egyformán kell éreznie. Magyarország csak úgy lehet boldog, ha népe felfogja az iparfejlesztés és iparpártolás hatalmas eszméit s ezek által igyekszik lejtőre jutott gazdasági életébe új erőt önteni.

H.

Tanügy.

A midőn napról-napra közeledünk az új iskolai év kezdetéhez, nem lesz fölösleges úgy az érdekelt szülők, mint az iskolás gyermekek érdekében egyet-mást elmondani.

Tebát azon az időpontban vagyunk, a mikor az iskolát kereső közönség behatóbban foglalkozik az iskolával.

Bírálgatja a tanítók oktató tehetségeit, az iskolák színvonalát, s e kettőt egyesítve választja ki az iskolát, a hová gyermekét elhelyezi.

Nagyra becsülendő az a szülő, aki gyermeke iskoláztatása felett a kellő időben és komolysággal gondolkodik; de — sajnos — legtöbbször nem a szülő higgadt megfontolása, hanem az adott körülmények között, a gyermek akarata jut érvényre.

Többször ballottuk már hangoztatni: ez az iskola jobb, mint amaz. Az ilyen levegőbe bocsátott nagyhangú szavakban van is igazság, nincs is. Elvben az egyik iskolának úgy mint a másiknak jónak kell lenni. Elvégre minden iskola teljesíti a kötelességét. Annyit megengedhetünk, hogy az egyik iskola hamarabb vezet a gyermeket az ismeretek körébe, mint a másik; csak ez a felszereléstől és a gyermekek szellemi fejlettségétől is függ.

De itt ne feledjük azt se, hogy az eredménytelenségnek, gyakori esetekben, a szülők (tisztelőt a kivételeknek) túlzérékenysége is az okozója, mert a személyes dolgokat beviszik az iskolába. Nem törődnek tehát még gyermekeik jövőjével sem, ha arról van szó, hogy a tanítót — magyarul mondva — *székirozzák*.

Nem állítom, hogy egyes esetekben nincsenek jogos kifakadások a tanító személye és viselkedése ellen; de ezt az iskola reputációjára megsértése nélkül és az iskolán kívül kell elintézni.

A felmerült differenciál esélyeinek megtorlása legtöbbször abban nyilvánul, ha már a helyi viszonyok megengedik, hogy évről-évre egyik iskolából a másikba vándoroltatják gyermekeiket, s e vándorlásnak sarkalatos okait a tanító egyéni tulajdonságaiban összpontosítják.

Ennél nagyobb következtetlenséget a gyermeknevelés- és oktatásában — el sem képzelhetek, s ha a hiba megtörtént, azt alig lehet megbocsátani.

Az igaz, hogy — tanszabadság van; a szülő szabadon rendelkezik gyermekével, s ennél fogva az iskola megválasztásában nem korlátozható; de számolni kell a dolog erkölcsi oldalával is.

Mint fentebb említém, egyesek egy városban levő iskolákat 4—6 évi tanfolyam alatt sorra vesznek. És kik teszik ezt? Fel kell tételezni, hogy azok vándorolnak, akik magaviselet tekintetében kifogás alá esnek és meglehetősen hanyagok. Sokszor számbavételek az is, hogy

morú dalt kezdett énekelni. Kezei reszkettek a gyengeségtől, de hangja benső erőből csengett. Még soha így nem énekelt. Oly isteni szépen és mély érzéssel dalolta:

„Jó lesz ottan megpihenni

Oda leunt már nem fáj semmi“ hogy a hallgatók arcán könyvek peregtek. Mindig halkabban és halkabban szól az ének: végre egészen elhal. Klára mintha álomból ócsudott volna föl, megrázkódott, egy hangosat sikoltott és arczezal végigesett a padlón. Mire hozzátartozói odarobantak, egy szív, egy érzéssel teli szív megszűnt dobogni — megrepedt.

* * *

A komor sötét szalonban, a fekete fátyollal bevont tükrök előtt egy különös csoportozat áll:

Az egyik sarokban az anya, leányával mellettük az ős nagyatya, egymást vigasztalva, a zokogástól elcsukló hangon. Előttük áll egy férfi, ki mereven vérszemibe, majd mellét verve, vad, szenvedélyes hangon kiáltja: — „En vagyok az oka, én vagyok az oka“

Vágó Margit.

kitűnő v. jeles rendűre miért nem lett osztályozva a tanuló. De még az is nyom a latban, — és elég nagy súlylyal — hogy a gyermekek a társadalom melyik rétegéből származnak. Mert hát egy magas rangú hivatalnok sarjadéka affele közönséges szülők gyermekeivel nem járhat egy iskolába, nem ülhet egy padba.

Ezen ferde nézetek és cselekedetek alapjukban megboszulják magukat; a mennyiben a folytonos iskola- és tanító változtatások megbénítják a legjobban törekvő gyermeket is, de a tanító lelkiismeretes munkáját is. Azért tehát igen ajánlatos, hogy a hol megkezdte a gyermek iskoláit, ott fejezze is be! Továbbá a tanítót sem szabad eljárásában pressionálni; az érdemjegyek osztogatásában terrorizálni, befolyásolni.

Gyermekeink érdekében kevesebb követeléssel lépünk fel, mint a mennyire mi magunk méltányolni tudjuk; mert ne feledjük, hogy mi szülő és nem tanító vagyunk.

Azt hiszem, hogy az itt felsoroltakból kiki meggyőződhetett az iskolának szerfelett való változtatásának káros következményeiről, s kiki levonhatja magának azt: hogy végeredményében is nem az iskolát, hanem a tanulót érintik a következmények.

Itt van tehát az idő, a mikor az iskolát meg kell választani. E választás ha megtörtént, akkor kiki legyen abban kitartó is.

* * *

I R O D A L O M.

* **A Stuartok koronája.** Brandes beszéli „Lengyelország“ című könyvében, midőn beszámol lengyelországi utjáról, hogy a pétervári múzeumban egy orosz elkalauzolta őt a lengyel terembe. Itt körülnézve, látta a diadalmas zászlókat, melyeket valaha a szabad lengyel hadak feje fölött lobogtatott a szél, a trónszék, melyen Szobiesky János ült, végre figyelmessé tették egy szekrényre, melybe a lengyelek magna chartája van zárva; itt őriztetik a lengyel alkotmány mint múzeumi tárgy. Leírja, mily szívfacsarító és elszomorító e gondolat. Nem ez az egyetlen korona és trónszék és alkotmánylevél, mely múzeumba került. Edinburghban is van egy hermelinszegélyes, gyöngyös aranykorona, tetején kereszttel, mely oly régóta nem érte nemzeti királyi fejét. A Stuartok koronája ez, az a korona, mely egyszer a szépséges szép Stuart Mária fején ragyogott. E nemzeti jelvényt most Edinburghban őrzik, ezt is mint múzeumi tárgyat. Brandes azt is leírja, hogy mikor az ember kilép az elsétál a vilanovai nyárfák alatt, a szél susog a lombok között és azok oly magasan állanak, mint a Hadrián tívóli-villájabeliek, mintha azt susognák: Gondolj reánk, ne feledj el bennünket idegen, hiszen egész Európa elteledkezett róltunk. Ne feledd el a népet, a mely oly erősen hitt és szilárdan, és mely oly szenvedélyesen tud szeretni. És mikor az ember így sétál a fák alatt, észébe jut: Hátha mégis, mindezek ellenére! — Vajjon az edinburghi palotaház körül susognak-e ilyet a nyárfák, beszél-e még az északi szellő halak, susogva Skótszág daltás királynőjéről, a ki olyan szép, olyan hatalmas és olyan gyönges s ki olyan nagyon asszony volt. Ennek a koronának szép szí es képet közli magyar földön először a Nagy Képes Világtörténet 127. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczai Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-út sz.) s minden hazai könyvkereskedés úján.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1901. augusztus 1.

— **Egy agg lelkész kitüntetésé.** Lapunk múlt számában röviden már megemlékeztünk Tankó József borbereki ev. ref. lelkész kitüntetéséről: most közöljük a kitüntetés kapcsán rendezett ünnepség lefolyását a következőkben. Alvincz-Borberek község meghatározó egyházi ünnepélynek volt színhelye július hó 28-án, melyet a gyulafehérvári ev. ref. egyházmegye Tankó József borbereki agg lelkész 50 éves papi jubileuma s a koronás arany érdemkereszttel történt legmagasabb kitüntetésé alkalmából rendezett. Tíz óra előtt gyülekezett az idegen papság és közönség Benedek Károly ev. ref. lelkész egyházmegyei főjegyző lakásán, a honnan az ismerkedések után a tisztelgők zászlók alatt vonultak át az ünnepély tulajdonképeni színhelyére, Borberekbe. A közönség sorában, az egyházmegyei papságon kívül, kik teljes számban megjelentek, ott voltak: Zeyk Gábor egyházmegyei főgondnok, országgyűlési képviselő, a vármegye képviselőjében Pongrácz Lajos főszolgabíró, továbbá Nemes Sámuel törvényszéki elnök, Kormos járásbíró s Alvincz község értelmisége. A harangok zúgása jelezte a megérkezést, valamint az ünnepély kezdetét. Zsútolásig megtelt a kis templom, hol az ünnepelő közönség várta az ünnepelt agg lelkésznek megérkezését. Könyekig megható látvány volt a 84 éves agg, ki késő vénségére isteni végzés folytán jobb lábát vesztvén, falábbal, mankóra támaszkodva, hozzátartozói s paptársai kíséretében megjelent

s elfoglalta helyét a részére elhelyezett s virágfüzérrel gazdagon díszített karosszéken. Könyek jelentek meg a jó öreg arcán, mikor a szép orgonajáték kíséretében felharsogott a gyülekezet éneke. Az ének utolsó akkordjainak elhangzása után dr. Elekes Viktor esperes jelent meg a szószékben, hol megható alkalmi imát mondott. Tartalmas beszédet tartott Gruzda Domokos tövisi lelkész, mely után az alvinczi vegyeskar Ertl Vendel borbereki állami igazgatótanító vezetésével énekelte el a legnagyobb precizitással Mihályi Károly „Üdvözlő dal“-át. Mindenkit meghatott a szép szóbeli beszéd, melynek kapcsán dr. Elekes Viktor az ünnepeltnek felüzte az érdemkeresztet, a sok évi buzgó lelkiismeretes munka által kiérdemelt legszebb jutalmat. A 84 éves agg meghatottságtól remegő hangon, de agg kora daczára ifjú lelkesedéssel mondott ezután hálás köszönetet, élteve a legelső magyar embert, a királyt. Az ünnepély sorrendjét a vegyes kar által előadott „Himnus“ fejezte be, mire az egyesek és testületek tisztelgéseinek hosszú sora következett. Délután 2 órakor banketre gyűlt össze a diszes társaság.

— **Az állami alkalmazottak nyári táncmulatsága** közel 300 koronát eredményezett nyugdíjgyesületük javára. A valóban ritka szép anyagi eredmény mellett az erkölcsi haszon is meglehetősen mondható. Jóllehet a felkért hatvan védnök közül csak 18-an és a 16 rendező közül csak 8-an jelentek meg, mindazonáltal a résztvevők mégis nagyban emelték a mulatság fényét, erkölcsi színvonalát. Megjelentek a védnökök közül: Dr. Mohay Sándor országgyűlési képviselő, Novák Ferencz kir. tanácsos polgármester, Roska József rendőrfőkapitány, Bochedanovits S. máv. főnök, Bartha Győző, Szongott Vilmos kir. törvényszéki bírók, Pátróvics Ferencz főmérnök, Wagner Sándor főgymn. tanár, Molnár János kir. törvényszéki elnöki irodavezető, Balogh Kálmán villanyvállalati igazgató, Dr. Deutsch Mór, Dr. Fodor Sándor, Dr. Náthán Bernáth orvosok, Marcell Elemér gyógyszerész, Cirlea S. Péter kereskedő, Rotb Frigyes fogház-felügyelő, Löw Károly és Löw Emil. A rendezők közül: Balogh Akos Jenő kir. törvényszéki jegyző, Cserba Béla joghallgató, ifj. Fröhlich Gyula joghallgató, Kertész Lajos, Fosztó Tihamér, Munteán Sempronius törvényszéki jegyzők. Prohászka Viktor adóhivatali tiszt, Konecz Viktor ügyvéd-ség. Mint vendégek részt vettek: Dr. Elekes Viktorné, Bartha Győzőné, Wagner Sándorné, Roska Józsefné, Schusztar József és családja, Présia Romulusz törvényszéki bíró, Válya Antal s telekkönyvvezető. A mulatóhelyiség, az üvegterem gyönyörűen volt feldíszítve. A védnökök, illetve azok nejei számára nagy gonddal emelt díszítések voltak építve, melyek azonban töresen maradtak, mert a megjelentek csak keveset időztek és helyet nem foglaltak el. Nagy csalódás és kár érte a vendéglőst, ki számítva arra, hogy legalább 150 vacsorát el fog adni, annak arányában rendezkedett be. Amde a közönség alig hogy megnézte a mulatságot, azonnal távozott is s így ugyiszlvasemmi fogyasztás nem volt a mulatság színhelyén. Sült ludak, csirkék s más kész húsnemlék cseberszámba maradtak meg, amit másnap a kárt vallott vendéglős a szegények közt osztott szét. Nem bízott, hogy ily tapasztalatok után akadjon még vendéglős, aki minden biztosíték nélkül hajlandó lenne akkora berendezkedés tenni. Ne is tegyen, nem érdemes a mi közönségünk egy fillér áldozatra se.

— **A vajdahunyadi vár.** Magyarországnak a vajdahunyadi vár legszebb és legbecesebb műemléke, amelynek főtartására az állam minden esztendőben bizonyos összeget fordít. Az eddig elkötött pénzből az egyik nagy termet már restaurálták és pedig igen szépen. Azonkívül három négy szobát be is rendeztek a hajdanán arra vadászó Rudolf trónörökösnek. Ezek a szobák parkettások s bennük modern svéd kályhák vannak, vagyis a régi várösszhangjából kiordítanak. Akkoriban, mikor Rudolf számára ez a berendezés készült, azt remélték, hogy a királyfi Vajdahunyad vára elragadja s ha neki ajándékozzák, nagy öröm éri. Ugy számítottak, hogy ez ajándékozás esetén az állam a vár restaurálásának költségeitől megszabadul s a szükséges milliókat a trónörökös fekteti bele. Hogy ez a terv a kormányé volt-e, vagy csak a környéken lakó urak eszelték-e ki, azt bizonyosan nem tudjuk, de az tény, hogy a dologból mi sem lett, mert Rudolf idő előtt meghalt. Ugy látszik azonban, hogy a vár környékén lakó uraságok óhajta lehet mégis, hogy némi királyi fényhez juthassanak s egy-egy királyi ebédre hivatalosak lehessenek. Erre vall a dévai újságnak amaz ötlete, hogy a vajdahunyadi várat Ottó kir. herceg fiának, a most erre felé járt Károlynak ajándékozzák. A dévai lap most már nem elégszik meg azzal, hogy csak a vármenjen át a kir. herceg tulajdonába, s azt is indítványozza, hogy a vár körül levő erdősegeket is neki ajándékozzák, esetleg talán a vajdahunyadi vasútvegyekkel egyetemben. Mondani sem kell, hogy az indítványt nem lehet komolyan venni, mert arról szó sem lehet, hogy az ország legszebb és legbecesebb, mondhatni egyetlen műemléke, a melyhez történelmi emlékek is kötnek bennünket, ne az országé maradjon. Elhiszünk, hogy a kir. hercegi, vagy a királyi udvar ott tartózkodása a környéknek némi elevenséget adna s hogy a kétfejtű sasos czimer a kapun imponálna is némelyeknek, de az igazság az, hogy Vajdahunyad vára csakis Magyarországa lehet. Nem az hát a kérdés, hogy melyik kir. hercegnek ajándékozzuk oda a nagy értéket képviselő erdőseggel együtt, hanem az, hogy mily módon lehetne a restaurálást minél hamarább s a maga teljes egészében befejezni. Na mert hát erre két okból is nagy szükség van. Az egyik ok az, hogy Európa

tése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1901. szeptember hó 2-án** fog kezdődni.

Ennélfogva felhívjuk:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg, és az új telekkvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság

kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírássra az 1886. XXIX. t. cz. 15—18., az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. 6. 7. 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait eze-

az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék telekkvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1901. július hó 20.

L. á z á r E m i l kir. törvényszéki bíró.

Mirdetések jutányos áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Nem közönséges olaj vagy szesz-lack, hanem oly készülék, mely **különösen** szobapadlók mázolására alkalmas, mivel az egyes fajták összes előnyeit foglalja magában a nélkül, hogy hátrányai-val birna, u. i. nem ragadós, nincs rossz szaga s nem törékeny

Uj! Nagyszerű! FOLIN-LACK.
Festék, padlók, butorok, falak stb. részére a törvényesen védett

Több-féle színben kapható.

* A szobák *
megfestésük után

azonnal használhatók.

Fényes és tartós

Gyulafehérvárt kapható

Dahinten Viktornál.

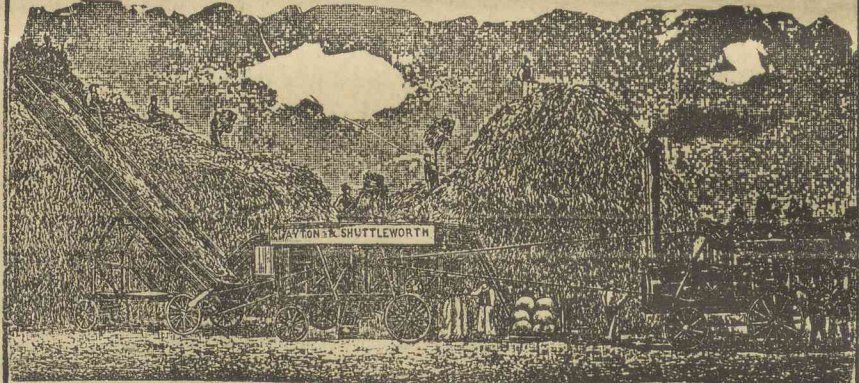
Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok

Budapest

Vásár-körút 62. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek
továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-festők, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecakavók, répvágók, kukorica-morzsolók, csarók, örlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadásra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes málappal
50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Terveben, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténelmet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez.

Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációt.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhő ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi muzeumot nyújtanak az előfizetőknek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nevezetűk minden műveltségének tanítója, barátja, tanácsadója, minden ur háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét

kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívül diszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes

kladásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsátatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadásban füzetes kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kladásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárunknál.

b) Kötetes kladásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,

b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy aláírt kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, V. Öllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalához fordulni.